

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет психології, соціальної роботи та спеціальної освіти
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи _____ (О.Б.Жильцов)
« 09 » _____ 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Методичні засади роботи з аутичними дітьми»

для студентів

спеціальності	016 Спеціальна освіта (шифр і назва спеціальності (тей))
освітнього рівня	першого (бакалаврського) рівня (назва освітнього рівня, ОКР)
освітніх програм	016.01.01 Логопедія (шифр і назва освітньої програми)
спеціалізації	Психолого-педагогічна допомога дітям з аутизмом (назва спеціалізації)

Київ – 2022

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА	
Ідентифікаційний код 02136554	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма № <u>0302/22</u>	
<u>Жильцов</u> (підпис)	<u>Жильцов</u> (прізвище, ініціали)
« »	20 <u>22</u> р.

Розробники:

Максимчук Марія, кандидат психологічних наук, старший викладач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка.
Таран Оксана, кандидат психологічних наук, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка.

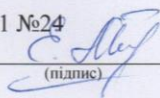
Викладач:

Таран Оксана, кандидат психологічних наук, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Протокол від 01.12.2021 №24

Завідувач кафедри _____ Олена МАРТИНЧУК

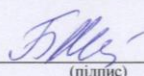

(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми Логопедія)

(назва освітньої програми)

01.12.2021

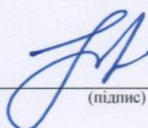
Керівник освітньої програми _____ Наталія БАБИЧ

(підпис)

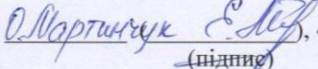
Робочу програму перевірено

06.12.2021 р.

Заступник директора/декана _____ Роман ПАВЛЮК

(підпис)

Пролонговано:

на 20~~22~~20~~23~~ н.р. , «30» 08 20~~22~~ р. Протокол № 18
(підпис) (ПІБ)

на 20__ /20__ н.р. _____ («__»), «__» 20__ р. Протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__ /20__ н.р. _____ («__»), «__» 20__ р. Протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__ /20__ н.р. _____ («__»), «__» 20__ р. Протокол №__
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	вибіркова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4/120	
Курс	3	-
Семестр	6	-
Обсяг кредитів	4	-
Обсяг годин, в тому числі:	120	-
Аудиторні	56	-
Модульний контроль	8	-
Семестровий контроль	30	-
Самостійна робота	26	-
Форма семестрового контролю	екзамен	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: сприяти оволодінню системою знань про підходи, методи та методики роботи з дітьми з розладами аутистичного спектра; сприяти опануванню різних технік корекційно-розвивальної роботи з дітьми з розладами аутистичного спектра у системі спеціальної та інклюзивної освіти.

Завдання:

– *забезпечити формування загальних компетентностей:*

ЗК 4 Міжособистісна взаємодія. Здатність працювати в команді; здатність до ефективної міжособистісної взаємодії та координації дій з керівництвом, колегами, дітьми та їхніми батьками. Здатність застосовувати емоційний інтелект у професійних ситуаціях.

ЗК 5 Інформаційно-комунікаційна. Здатність знаходити, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел для розгляду професійних питань. Здатність до застосування сучасних засобів інформаційних і комп'ютерних технологій для розв'язання корекційних і комунікативно-мовленнєвих задач в соціальній і професійній діяльності.

ЗК 6 Креативна. Здатність генерувати нові ідеї, творчо підходити до вирішення професійних завдань.

ЗК 7 Аналітична. Здатність до абстрактного та аналітичного мислення й генерування ідей у процесі аналізу та комплексного розв'язання теоретичних та практичних професійних питань. Здатність до когнітивної гнучкості при розв'язанні професійних питань теорії та практики.

ЗК 9 Самоосвітня. Здатність навчатися та самонавчатися. Спрямованість на розкриття особистісного потенціалу та самореалізацію. Прагнення до особистісно-професійного лідерства та успіху.

– *забезпечити формування фахових компетентностей:*

ФК 1 Організаційна. Здатність планувати, організувати, координувати, контролювати та оцінювати власну професійну діяльність. Здатність до когнітивної гнучкості: ситуативного (негайного) вирішення проблем, врахування нових (поточних) умов і обставин для прийняття рішень, уміння долати стереотипне мислення.

ФК 3 Психолого-педагогічна. Володіння базовими знаннями з педагогіки і психології та вміння їх реалізувати, закономірностей особистісного розвитку людини на різних вікових етапах; психологічних механізмів навчання та виховання дитини задля забезпечення спрямованої соціалізації та інтеграції особистості з порушеннями психофізичного розвитку.

ФК 5 Спеціально-педагогічна. Володіння базовими знаннями про педагогічні системи навчання, виховання і освіти дітей з різними освітніми потребами; розуміння сучасних підходів до вивчення, освіти, розвитку, абілітації, реабілітації і соціальної адаптації осіб з особливими освітніми потребами.

ФК 6 Спеціально-методична. Здатність здійснювати освітньо-корекційний процес з урахуванням психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, актуального стану і потенційних можливостей осіб з тяжкими порушеннями мовлення в спеціальних та інклюзивних закладах освіти.

ФК 9 Проектувальна. Володіння вміннями планувати, організовувати і здійснювати корекційно-педагогічний процес у спеціальних та інклюзивних закладах освіти з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей дітей дошкільного та шкільного віку.

ФК 15 Деонтологічна (професійні цінності). Здатність діяти згідно з принципами деонтології, що не суперечать професійній діяльності фахівця зі спеціальної освіти; усвідомлення педагогічних, психологічних та соціальних наслідків власних впливів у сфері професійної діяльності.

ФК 16 Фахові компетентності для спеціалізації «Психолого-педагогічна допомога дітям з аутизмом» (РАС). Здатність розпізнавати дітей з РАС, діагностувати, визначати шляхи їхнього розвитку; брати на себе роль координатора; розробляти корекційно-розвивальну стратегію для дітей з аутизмом; формувати у них передумови до освітньої діяльності; опрацьовувати освітні траєкторії для дітей з аутизмом.

– забезпечити набуття практичних навичок при формуванні фахової компетентності щодо визначення та формулювання стратегії підтримки та допомоги дітям з РАС для спеціалізації «Психолого – педагогічна допомога дітям з аутизмом» (РАС) в Центрі практичної підготовки Центр "Аутизм-Академія".

3. Результати навчання за дисципліною:

– *програмові результати навчання відповідно до освітньої програми:*

ПРН 1. Здатність продемонструвати базові знання щодо функціонування мовленнєворухових систем; розвитку головного мозку, локалізації мовленнєвих зон кори головного мозку; неврологічного забезпечення мовленнєвої діяльності, механізмів порушень; неврологічних основ патології мовлення.

ПРН 3. Здатність продемонструвати знання теоретичних засад загальної та спеціальної педагогіки; розуміння особливостей та закономірностей розвитку різних категорій дітей з особливими потребами, особливостей корекційно-компенсаторної допомоги цим дітям.

ПРН 4. Здатність визначити етапи, досягнення й тенденції розвитку теорії та практики логопедагогіки; визначити концептуальні засади та цільові настанови сучасної логопедагогіки, сутність корекційно-освітніх технологій роботи з дітьми з порушеннями мовлення.

ПРН 5. Здатність продемонструвати базові знання зі спеціальної психології; розуміння особливостей розвитку при різних типах порушень; особливостей порушення мовлення дітей різних нозологій.

ПРН 8. Здатність продемонструвати знання методологічних підходів та технологій психологічного консультування осіб з порушеннями психофізичного розвитку; здатність провести психологічне консультування в психолого-педагогічному супроводі родин, що виховують дітей з особливими потребами.

ПРН 10. Здатність продемонструвати на базовому рівні знання та уміння здійснювати вибір технологій мовленнєвого та когнітивного розвитку дітей раннього, дошкільного і молодшого шкільного віку з особливими освітніми потребами.

ПРН 15. Здатність продемонструвати знання щодо основного змісту, структури, напрямів, специфіки діяльності асистента вчителя з організації та впровадження інклюзивного навчання з урахуванням особливостей його взаємодії з іншими учасниками освітнього процесу в системі інклюзивної освіти.

ПРН 16. Здатність продемонструвати знання і вміння з організації і забезпечення психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими потребами в умовах інклюзивного навчання.

ПРН 17. Здатність продемонструвати володіння державною та іноземною мовами, культуру спілкування, уміння вирішувати проблеми та приймати рішення у складних практичних ситуаціях, демонструючи лідерські якості та навички ефективної командної взаємодії.

ПРН 18. Здатність до аналітичного мислення і генерування ідей у процесі пошуку і аналізу інформації з різних джерел, зокрема засобами інформаційно-комп'ютерних технологій; до науково-дослідницької діяльності для розв'язання професійних питань та самоосвіти.

ПРН 19. Здатність слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності, діяти соціально відповідально та з урахуванням прав і свобод осіб з інвалідністю, принципів деонтології, розуміти важливість відповідального ставлення до здоров'я.

– *програмові результати навчання відповідно до робочої програми навчальної дисципліни:*

- ✓ здатність продемонструвати володіння методами роботи з дітьми різного віку з розладами аутистичного спектра;
- ✓ здатність обирати та застосовувати ефективні методи роботи з дітьми з аутизмом щодо раннього втручання, формування передумов до шкільного навчання, розвитку соціальної взаємодії, подолання проблемної поведінки та формування життєвої компетентності;
- ✓ здатність здійснювати психолого-педагогічний супровід батьків та сиблінгів дітей (осіб) з розладами аутистичного спектра.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1.							
Теоретико-методологічні основи роботи з дітьми з РАС раннього віку							
Тема 1. Теоретичні засади раннього втручання при розладах аутистичного спектра	6	2	2	-	-	-	2
Тема 2. Характеристика методів роботи з дітьми з РАС раннього віку	8	4	-	2	-	-	2
Модульний контроль	2						
Разом	16	6	2	2	-	-	4
Змістовий модуль 2. Науково-методичні засади роботи з дітьми з РАС дошкільного і молодшого шкільного віку							
Тема 3. Основні напрями формування передумов до шкільного навчання	9	2	4	-	-	-	3
Тема 4. Порівняльний аналіз підходів до подолання проблемної поведінки	9	4	2	-	-	-	3
Тема 5. Порівняльний аналіз методів розвитку соціальної взаємодії та комунікації	11	4	-	4	-	-	3

Модульний контроль	2							
Разом	31	10	6	4	-	-	9	
Змістовий модуль 3. Стратегічні напрями корекційно-розвивальної роботи з підлітками, юнаками та дорослими з РАС								
Тема 6. Характеристика методів розвитку комунікативних навичок у підлітків з РАС	7	2	-	2	-	-	3	
Тема 7. Подолання проблемної поведінки підлітків з РАС	9	4	2	-	-	-	3	
Тема 8. Формування життєвої компетенції осіб з РАС	7	2	-	2	-	-	3	
Модульний контроль	2							
Разом	25	8	2	4	-	-	9	
Змістовий модуль 4. Основні напрями роботи з сім'ями, які виховують дітей з РАС								
Тема 9. Стратегія роботи з батьками, які виховують дітей з РАС	10	2	2	4	-	-	2	
Тема 10. Психолого-педагогічний супровід сиблінгів осіб з РАС	6	2	2	-	-	-	2	
Модульний контроль	2							
Разом	18	4	4	4	-	-	4	
Семестровий контроль	30							
Усього	120	28	14	14	-	-	26	

5. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

Теоретико-методологічні основи роботи з дітьми з РАС раннього віку

Тема 1. Теоретичні засади раннього втручання при розладах аутистичного спектра

Сучасні теорії аутизму. Перші прояви РАС та базові діагностичні критерії: класичне та сучасне розуміння. Огляд сучасних методик ранньої діагностики аутизму. Можливості та обмеження методів ранньої діагностики. Прогностична функція ранньої діагностики при РАС.

Ключові слова: розлади аутистичного спектра, рання діагностика аутизму, психологічний діагноз та прогноз.

Рекомендована основна література [2; 3]

Рекомендована додаткова література [11; 13]

Тема 2. Характеристика методів роботи з дітьми з РАС раннього віку

Сімейно-центрований підхід як основа роботи з дітьми з РАС раннього віку. Основні механізми корекційно-розвивального впливу методів раннього втручання, заснованих на ігровій терапії (DIR/Floortime та TheraPlay). Ключові відмінності ігрової діяльності дитини з РАС та ігрової терапії зі спеціалістом.

Ідеї структурованості, активного залучення батьків, турботи та виклику – як основа методу TheraPlay. Діагностика рівня функціонального емоційного розвитку в межах підходу DIR/Floortime. Принципи побудови комплексної корекційно-розвивальної програми раннього втручання.

Реалізація принципів роботи з дітьми з РАС раннього віку в інклюзивному освітньому середовищі.

Ключові слова: сімейно-центрований підхід, ігрова діяльність, ігрова терапія, рівні функціонального емоційного розвитку.

Рекомендована основна література [1; 2; 3; 4]

Рекомендована додаткова література [4; 6; 13; 14;15]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

Науково-методичні засади роботи з дітьми з РАС дошкільного і молодшого шкільного віку

Тема 3. Основні напрями формування передумов до шкільного навчання

Проблема підготовки дітей з РАС до шкільного навчання.

Можливості сенсорної інтеграції та нейропсихологічної корекції у формуванні передумов до шкільного навчання. Ідея структурування простору, часу та діяльності, реалізована в межах ТЕАССН підходу, як основа підготовки до шкільного навчання.

Реалізація принципів формування передумов до шкільного навчання дітей з РАС в інклюзивному освітньому середовищі.

Ключові слова: передумови до шкільного навчання, структуроване навчання, готовність до шкільного навчання.

Рекомендована основна література [1; 2]

Рекомендована додаткова література [5; 8; 9; 15]

Тема 4. Порівняльний аналіз підходів до подолання проблемної поведінки

Діагностика причин проблемної поведінки: сенсорна і поведінкова складові. Механізми подолання проблемної поведінки, спричиненої дисфункціональністю сенсорних систем: діагностика сенсорного профілю, техніки роботи з сенсорною гіпер-, гіпочутливістю в межах методу сенсорної інтеграції.

Механізми подолання проблемної поведінки, спричиненої поведінковою складовою: функціональний аналіз поведінки, негативні та підкріплюючі стимули, жетонна система, робота з підвищення мотивації до навчання в межах АВА-терапії.

Ідея приєднання до діяльності дитини та розширення цієї діяльності, включення в соціальний контекст – як базова техніка роботи з проблемною поведінкою в межах підходу DIR/Floortime.

Шляхи подолання проблемної поведінки дітей з РАС в інклюзивному освітньому середовищі.

Ключові слова: функціональний аналіз поведінки, сенсорна гіперчутливість, сенсорна гіпочутливість, сенсорна дієта, позитивне і негативне підкріплення.

Рекомендована основна література [2; 4]

Рекомендована додаткова література [5; 14; 15]

Тема 5. Порівняльний аналіз методів розвитку соціальної взаємодії та комунікації

Соціальна взаємодія та комунікація як основні цілі психолого-педагогічного супроводу осіб з РАС протягом усього життя.

Принцип слідування за дитиною, реалізований в межах підходу DIR/Floortime, як основа формування соціальної взаємодії.

Принципи формування комунікативних навичок у дітей з РАС в межах ТЕАССН-підходу. Можливості та обмеження методів альтернативної комунікації. Організація інклюзивного середовища відповідно до підходу ТЕАССН.

Уявлення про альтернативні методи: арт-терапію, музичну терапію, каністерапію, іпотерапію, дельфінотерапію – та механізми їх роботи з дітьми з РАС. Музична терапія з дітьми з РАС.

Шляхи розвитку соціальної взаємодії та комунікації дітей з РАС в інклюзивному освітньому середовищі.

Ключові слова: комунікативні навички, альтернативна комунікація, ігрова терапія, рівні функціонального емоційного розвитку.

Рекомендована основна література [1; 2; 4]

Рекомендована додаткова література [9; 10; 13; 14; 15]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3.

Стратегічні напрями корекційно-розвивальної роботи з підлітками, юнаками та дорослими з РАС

Тема 6. Характеристика методів розвитку комунікативних навичок у підлітків з РАС
Потреби підліткового віку та можливості підлітків з РАС. Групова терапія з однолітками як метод розвитку комунікативних навичок підлітків з РАС. Принципи та етапи групової терапії, механізми роботи комунікативної групи.

Специфіка застосування методів, заснованих на ігровій терапії (DIR/Floortime та TheraPlay), при роботі з підлітками з РАС.

Ключові слова: підлітковий вік, групова терапія з однолітками, комунікативна група.

Рекомендована основна література [2; 4]

Рекомендована додаткова література [6; 11; 13]

Тема 7. Подолання проблемної поведінки підлітків з РАС

Динаміка основних проявів РАС у підлітковому віці.

Проблемна агресивна поведінка підлітків з РАС: причини та шляхи корекції. Порівняльний аналіз методів роботи з агресивною поведінкою (в межах підходів АВА-терапії, сенсорної інтеграції, ТЕАССН).

Проблемна сексуальна поведінка підлітків з РАС: причини та шляхи корекції. Статеве виховання осіб з РАС як профілактика виникнення проблемної сексуальної поведінки.

Шкільно-центровані інтервенції у роботі з підлітками з РАС: зарубіжний досвід корекційно-розвивальної роботи в умовах інклюзивного освітнього середовища.

Ключові слова: пубертатний період, агресивна поведінка, сексуальна поведінка, статеве виховання, шкільно-центровані інтервенції.

Рекомендована основна література [2;4]

Рекомендована додаткова література [1; 2; 3; 7; 14]

Тема 8. Формування життєвої компетенції осіб з РАС

Динаміка основних проявів РАС протягом життя. Виклики і проблеми, що супроводжують юнаків і дорослих з РАС, питання безпеки, дружніх, романтичних та сімейних стосунків.

Шляхи організації автономного проживання і життєдіяльності дорослих з РАС.

Базові принципи психолого-педагогічного супроводу дорослих з РАС.

Ключові слова: емоційний інтелект, міжособистісна взаємодія, життєва компетенція.

Рекомендована основна література [1; 2; 3; 4]

Рекомендована додаткова література [1; 2; 3; 4; 7]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4.

Основні напрями роботи з сім'ями, які виховують дітей з РАС

Тема 9. Стратегія роботи з батьками, які виховують дітей з РАС

Стратегії батьківського виховання у сім'ях, що виховують дітей з РАС. Психоемоційний стан батьків дитини з РАС: методики діагностики та корекції. Психосвітня робота з батьками, які виховують дітей з РАС: теми для обговорення, залежно від віку дитини.

Ключові слова: психоемоційний стан, стиль сімейного виховання, психосвіта.

Рекомендована основна література [2; 4]

Рекомендована додаткова література [4; 9; 10; 12]

Тема 10. Психолого-педагогічний супровід сиблінгів осіб з РАС

Психологічні особливості сиблінгів осіб з РАС. Особливості стосунків сиблінгів у сім'ях з дітьми з РАС, залежно від віку. Навчання ігровій взаємодії між сиблінгами у сім'ях, що

виховують дітей з РАС, як корекційно-розвивальна стратегія.

Ключові слова: психоемоційний стан, спільна ігрова діяльність, групова терапія

Рекомендована основна література [1; 2]

Рекомендована додаткова література [4; 12]

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	3	3	5	5	4	4	2	2
Відвідування практичних занять	1	1	1	2	2	2	2	2	2
Відвідування семінарських занять	1	1	1	3	3	1	1	2	2
Робота на практичному занятті	10	1	10	2	20	2	20	2	10
Робота на семінарському занятті	10	1	10	3	30	1	10	2	20
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	3	15	3	15	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом		-	60	-	100	-	77	-	71
Максимальна кількість балів: 308									
Розрахунок коефіцієнта: $K = 308/60 = 5,13$									

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

Теоретико-методологічні основи роботи з дітьми з РАС раннього віку

Тема 1. Теоретичні засади раннього втручання при розладах аутистичного спектра (2 год)

Завдання: Ознайомтесь з сучасними теоріями, що пояснюють феномен аутизму.

Розкрийте одну з сучасних теорій аутизму.

Форма подання: у вигляді таблиці.

Назва, автор теорії	Країна походження	Ключові ідеї

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт (1 бал)	Відповідає стандартам (0,75)	Наближення до стандартів (0,5)	Нижче стандартів (0)
Актуальність наповнення	Уся інформація пов'язана з темою та полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація пов'язана з темою, і більшість полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація стосується теми. Більшість інформації має посилання на джерело.	Уся інформація не стосується теми АБО декілька фактів не містять посилання на джерело.
Структурні елементи	Усі структурні елементи чітко описані з усіма	Усі структурні елементи чітко описані з	Більшість структурних елементів чітко описані з	Структурні елементи не описані АБО більшість не має

	відповідними деталями.	відповідними деталями.	відповідними деталями.	достатньої деталізації.
Інформація	Вся представлена інформація чітка, точна та ретельно підбрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, чітка, точна та ретельно підбрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, є чіткою та точною, але не ретельно підбраною.	Інформація має кілька неточностей АБО не є чіткою.
Дані	Професійний вигляд та точне представлення даних у таблицях та/або схемах. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне представлення даних у таблицях та/або схемах. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне подання даних у письмовій формі, але схеми та таблиці не представлені.	Дані не відображаються АБО є неточними.
Дотримання дедлайну	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайну.	Робота подана із запізненням до 6 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше, ніж 12 годин від зазначеного часу.
Всього	5 балів			

Тема 2. Характеристика методів роботи з дітьми з РАС раннього віку (2 год.)

Завдання: Ознайомтесь з ключовими ідеями методу TheraPlay. Доберіть по 1 прикладу ігрової активності для реалізації кожної ідеї.

Ключова ідея методу TheraPlay	Ігрова активність, що її реалізує
Структурованість	
Активне залучення батьків	
Турбота	
Виклик	

Форма подання: у вигляді таблиці.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт (1 бал)	Відповідає стандартам (0,75)	Наближення до стандартів (0,5)	Нижче стандартів (0)
Актуальність наповнення	Уся інформація пов'язана з темою та полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація пов'язана з темою, і більшість полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація стосується теми. Більшість інформації має посилання на джерело.	Уся інформація не стосується теми АБО декілька фактів не містять посилання на джерело.
Структурні елементи	Усі структурні елементи чітко описані з усіма відповідними деталями.	Усі структурні елементи чітко описані з відповідними деталями.	Більшість структурних елементів чітко описані з відповідними деталями.	Структурні елементи не описані АБО більшість не має достатньої деталізації.
Інформація	Вся представлена інформація чітка, точна та ретельно підбрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, чітка,	Більшість інформації, представленої в матеріалах, є чіткою	Інформація має кілька неточностей

		точна та ретельно підбрана.	та точною, але не ретельно підбраною.	АБО не є чіткою.
Дані	Професійний вигляд та точне представлення даних у таблицях та/або схемах. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне представлення даних у таблицях та/або схемах. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне подання даних у письмовій формі, але схеми та таблиці не представлені.	Дані не відображаються АБО є неточними.
Дотримання дедлайну	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайну.	Робота подана із запізненням до 6 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше, ніж 12 годин від зазначеного часу.
Всього	5 балів			

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

Науково-методичні засади роботи з дітьми з РАС дошкільного і молодшого шкільного віку

Тема 3. Основні напрями формування передумов до шкільного навчання (3 год)

Завдання: Складіть візуальний розклад свого дня, спираючись на ключові ідеї ТЕАССН-підходу.

Форма подання: у вигляді схеми.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт (1 бал)	Відповідає стандартам (0,75)	Наближення до стандартів (0,5)	Нижче стандартів (0)
Актуальність наповнення	Уся інформація пов'язана з темою та полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація пов'язана з темою, і більшість полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація стосується теми. Більшість інформації має посилання на джерело.	Уся інформація не стосується теми АБО декілька фактів не містять посилання на джерело.
Структурні елементи	Усі структурні елементи чітко описані з усіма відповідними деталями.	Усі структурні елементи чітко описані з відповідними деталями.	Більшість структурних елементів чітко описані з відповідними деталями.	Структурні елементи не описані АБО більшість не має достатньої деталізації.
Інформація	Вся представлена інформація чітка, точна та ретельно підбрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, чітка, точна та ретельно підбрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, є чіткою та точною, але не ретельно підбраною.	Інформація має кілька неточностей АБО не є чіткою.
Дані	Професійний вигляд та точне представлення даних у таблицях та/або схемах. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне представлення даних у таблицях та/або схемах. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне подання даних у письмовій формі, але схеми та таблиці не представлені.	Дані не відображаються АБО є неточними.
Дотримання дедлайну	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайну.	Робота подана із запізненням до 6 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням до 12 год. від	Робота подана із запізненням більше, ніж 12

			зазначеного часу.	годин від зазначеного часу.
Всього	5 балів			

Тема 4. Порівняльний аналіз підходів до подолання проблемної поведінки (3 год)

Завдання: Складіть сенсорну дієту для дитини з РАС з метою подолання проблемної поведінки дитини (уявна або реальна дитина, вкажіть вік та особливості проблемної поведінки).

Час доби	Сенсорні активності
Ранок	
День	
Вечір	
Сенсорні перерви	

Форма подання: у вигляді таблиці.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт (1 бал)	Відповідає стандартам (0,75)	Наближення до стандартів (0,5)	Нижче стандартів (0)
Актуальність наповнення	Уся інформація пов'язана з темою та полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація пов'язана з темою, і більшість полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація стосується теми. Більшість інформації має посилання на джерело.	Уся інформація не стосується теми АБО декілька фактів не містять посилання на джерело.
Структурні елементи	Усі структурні елементи чітко описані з усіма відповідними деталями.	Усі структурні елементи чітко описані з відповідними деталями.	Більшість структурних елементів чітко описані з відповідними деталями.	Структурні елементи не описані АБО більшість не має достатньої деталізації.
Інформація	Вся представлена інформація чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, є чіткою та точною, але не ретельно підбраною.	Інформація має кілька неточностей АБО не є чіткою.
Дані	Професійний вигляд та точне представлення даних у таблицях та/або схемах. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне представлення даних у таблицях та/або схемах. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне подання даних у письмовій формі, але схеми та таблиці не представлені.	Дані не відображаються АБО є неточними.
Дотримання дедлайну	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайну.	Робота подана із запізненням до 6 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше, ніж 12 годин від зазначеного часу.
Всього	5 балів			

Тема 5. Порівняльний аналіз методів розвитку соціальної взаємодії та комунікації (3 год)

Завдання: Проведіть спостереження за дитиною дошкільного віку з РАС та здійсніть діагностику рівнів її функціонального емоційного розвитку за методикою DIR/Floortime. Результати опишіть в таблиці.

Рівень функціонального емоційного розвитку	Поведінкові прояви
Саморегуляція та інтерес до світу	
Контакт і спілкування	
Довільність і двостороння комунікація	
Вирішення соціальних задач, регуляція настрою і самосвідомість	
Формування символів, використання слів і понять	
Емоційне мислення, логіка і почуття реальності	

Форма подання: у вигляді таблиці.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт (1 бал)	Відповідає стандартам (0,75)	Наближення до стандартів (0,5)	Нижче стандартів (0)
Актуальність наповнення	Уся інформація пов'язана з темою та полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація пов'язана з темою, і більшість полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація стосується теми. Більшість інформації має посилання на джерело.	Уся інформація не стосується теми АБО декілька фактів не містять посилання на джерело.
Структурні елементи	Усі структурні елементи чітко описані з усіма відповідними деталями.	Усі структурні елементи чітко описані з відповідними деталями.	Більшість структурних елементів чітко описані з відповідними деталями.	Структурні елементи не описані АБО більшість не має достатньої деталізації.
Інформація	Вся представлена інформація чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, є чіткою та точною, але не ретельно підбраною.	Інформація має кілька неточностей АБО не є чіткою.
Дані	Професійний вигляд та точне представлення даних у таблицях та/або схемах. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне представлення даних у таблицях та/або схемах. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне подання даних у письмовій формі, але схеми та таблиці не представлені.	Дані не відображаються АБО є неточними.
Дотримання дедлайну	Робота подана відповідно до	Робота подана із запізненням до 6	Робота подана із запізненням до 12	Робота подана із запізненням більше, ніж 12

	зазначеного дедлайну.	год. від зазначеного часу.	год. від зазначеного часу.	годин від зазначеного часу.
Всього	5 балів			

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3.

Стратегічні напрями корекційно-розвивальної роботи з підлітками, юнаками та дорослими з РАС

Тема 6. Характеристика методів розвитку комунікативних навичок у підлітків з РАС (3 год)

Завдання: Ознайомтесь з принципами та етапами роботи групової терапії з однолітками. Наведіть 3 приклади групових активностей і вправ, що можуть бути застосовані в групі.

Форма подання: у вигляді таблиці.

№	Опис вправи	Мета (на що спрямована вправа)
1		
2		
3		

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт (1 бал)	Відповідає стандартам (0,75)	Наближення до стандартів (0,5)	Нижче стандартів (0)
Актуальність наповнення	Уся інформація пов'язана з темою та полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація пов'язана з темою, і більшість полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація стосується теми. Більшість інформації має посилання на джерело.	Уся інформація не стосується теми АБО декілька фактів не містять посилання на джерело.
Структурні елементи	Усі структурні елементи чітко описані з усіма відповідними деталями.	Усі структурні елементи чітко описані з відповідними деталями.	Більшість структурних елементів чітко описані з відповідними деталями.	Структурні елементи не описані АБО більшість не має достатньої деталізації.
Інформація	Вся представлена інформація чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, є чіткою та точною, але не ретельно підбраною.	Інформація має кілька неточностей АБО не є чіткою.
Дані	Професійний вигляд та точне представлення даних у таблицях та/або схемах. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне представлення даних у таблицях та/або схемах. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне подання даних у письмовій формі, але схеми та таблиці не представлені.	Дані не відображаються АБО є неточними.
Дотримання дедлайну	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайну.	Робота подана із запізненням до 6 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше, ніж 12 годин від зазначеного часу.
Всього	5 балів			

Тема 7. Подолання проблемної поведінки підлітків з РАС (3 год)

Завдання: Складіть рекомендації з подолання проблемної агресивної поведінки підлітків з РАС для вчителя інклюзивного класу.

Форма подання: у вигляді вільного опису, есе.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт (1 бал)	Відповідає стандартам (0,75)	Наближення до стандартів (0,5)	Нижче стандартів (0)
Інформація	Вся представлена інформація чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, є чіткою та точною, але не ретельно підбраною.	Інформація має кілька неточностей АБО не є чіткою.
Позиція автора	Виклад позиції дає чітке та зрозуміле висловлювання позиції автора щодо теми есе.	Виклад дає чітке розуміння позиції автора з даної теми есе.	Виклад думок присутній, але не дає розуміння позиції автора.	Виклад позиції автора відсутній.
Розкриття теми	Творчо розкрито тему та викладено основні моменти для обговорення.	Розкрито тему та викладено основні моменти для обговорення.	В есе викладено деякі моменти для обговорення.	В есе не розкрито тему.
Послідовність	Аргументи щодо підтвердження думок подаються у логічному порядку, що надає цікавості та полегшує спостереження за авторським "баченням".	Аргументи надаються у досить логічному порядку, що дозволяє досить легко прослідкувати авторський хід думок.	Деякі деталі та аргументи подано неочікувано та нелогічно, що відволікає читача та робить есе трохи заплутаним.	Багато деталей або аргументів наведено в неочікуваному або нелогічному порядку, що відволікає читача та робить есе дуже заплутаним.
Узагальнення	Студент/ка коротко та лаконічно робить узагальнення.	Студент/ка використовує кілька речень, щоб точно описати матеріал.	Студент/ка точно резюмує більшу частину матеріалу, але має певне непорозуміння.	Студент/ка має значні труднощі щодо узагальнення матеріалу.
Всього	5 балів			

Тема 8. Формування життєвої компетенції осіб з РАС (3 год)

Завдання: Перегляньте фільм «Темпл Грандін». URL:

<http://baskino.me/films/biograficheskie/11863-templ-grandin.html>. Проаналізуйте труднощі, з якими стикається героїня фільму в дорослому житті, а також шляхи подолання цих труднощів.

Форма подання: у вигляді таблиці.

№	Труднощі	Шляхи подолання
1		
2		
3		
...		

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт (1 бал)	Відповідає стандартам (0,75)	Наближення до стандартів (0,5)	Нижче стандартів (0)
---------------------	------------------------	------------------------------	--------------------------------	----------------------

Актуальність наповнення	Уся інформація пов'язана з темою та полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація пов'язана з темою, і більшість полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація стосується теми. Більшість інформації має посилання на джерело.	Уся інформація не стосується теми АБО декілька фактів не містять посилання на джерело.
Структурні елементи	Усі структурні елементи чітко описані з усіма відповідними деталями.	Усі структурні елементи чітко описані з відповідними деталями.	Більшість структурних елементів чітко описані з відповідними деталями.	Структурні елементи не описані АБО більшість не має достатньої деталізації.
Інформація	Вся представлена інформація чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, є чіткою та точною, але не ретельно підбраною.	Інформація має кілька неточностей АБО не є чіткою.
Дані	Професійний вигляд та точне представлення даних у таблицях та/або схемах. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне представлення даних у таблицях та/або схемах. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне подання даних у письмовій формі, але схеми та таблиці не представлені.	Дані не відображаються АБО є неточними.
Дотримання дедлайну	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайну.	Робота подана із запізненням до 6 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше, ніж 12 годин від зазначеного часу.
Всього	5 балів			

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4.

Основні напрями роботи з сім'ями, які виховують дітей з РАС

Тема 9. Стратегія роботи з батьками, що виховують дітей з РАС (2 год)

Завдання: Охарактеризуйте один з методів групової роботи з батьками (лекція, семінар, тренінг, кіноклуб, батьківський клуб, арт-техніки, тощо), визначте його специфіку, функції та результати, обґрунтуйте вашу думку, вкажіть використані джерела (ресурси).

Форма подання: у вигляді таблиці.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт (1 бал)	Відповідає стандартам (0,75)	Наближення до стандартів (0,5)	Нижче стандартів (0)
Актуальність наповнення	Уся інформація пов'язана з темою та полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація пов'язана з темою, і більшість полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація стосується теми. Більшість інформації має посилання на джерело.	Уся інформація не стосується теми АБО декілька фактів не містять посилання на джерело.
Структурні елементи	Усі структурні елементи чітко описані з усіма відповідними деталями.	Усі структурні елементи чітко описані з відповідними деталями.	Більшість структурних елементів чітко описані з відповідними деталями.	Структурні елементи не описані АБО більшість не має достатньої деталізації.

Інформація	Вся представлена інформація чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, є чіткою та точною, але не ретельно підбраною.	Інформація має кілька неточностей АБО не є чіткою.
Дані	Професійний вигляд та точне представлення даних у таблицях та/або схемах. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне представлення даних у таблицях та/або схемах. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне подання даних у письмовій формі, але схеми та таблиці не представлені.	Дані не відображаються АБО є неточними.
Дотримання дедлайну	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайну.	Робота подана із запізненням до 6 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше, ніж 12 годин від зазначеного часу.
Всього	5 балів			

Тема 10. Психолого-педагогічний супровід сиблінгів осіб з РАС (2 год)

Завдання: Перегляньте фільм «Людина дощу» URL:

https://uakino.club/filmy/genre_drama/220-lyudina-doschu.html та проаналізуйте психологічні особливості героя Чарльза Беббіта. Який вплив на формування цих особливостей здійснила наявність розладів аутистичного спектра у його брата?

Форма подання: у вигляді вільного опису, есе.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт (1 бал)	Відповідає стандартам (0,75)	Наближення до стандартів (0,5)	Нижче стандартів (0)
Інформація	Вся представлена інформація чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, є чіткою та точною, але не ретельно підбраною.	Інформація має кілька неточностей АБО не є чіткою.
Позиція автора	Виклад позиції дає чітке та зрозуміле висловлювання позиції автора щодо теми есе.	Виступ дає чітке розуміння позиції автора з даної теми есе.	Виклад думок присутній, але не дає розуміння позиції автора.	Виклад позиції автора відсутній.
Розкриття теми	Творчо розкрито тему та викладено основні моменти для обговорення.	Розкрито тему та викладено основні моменти для обговорення.	В есе викладено деякі моменти для обговорення.	В есе не розкрито тему.
Послідовність	Аргументи щодо підтвердження думок подаються у логічному порядку, що надає цікавості та полегшує спостереження за авторським "баченням".	Аргументи надаються у досить логічному порядку, що дозволяє досить легко прослідкувати авторський хід думок.	Деякі деталі та аргументи подано неочікувано та нелогічно, що відволікає читача та робить есе трохи заплутаним.	Багато деталей або аргументів наведено в неочікуваному або нелогічному порядку, що відволікає читача та робить есе дуже заплутаним.

Узагальнення	Студент/ка коротко та лаконічно робить узагальнення.	Студент/ка використовує кілька речень, щоб точно описати матеріал.	Студент/ка точно резюмує більшу частину матеріалу, але має певне непорозуміння.	Студент/ка має значні труднощі щодо узагальнення матеріалу.
Всього	5 балів			

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

№ МКР	Форма проведення	Критерії оцінювання	Кількість балів
МКР 1	Тестування «Теоретико-методологічні основи роботи з дітьми з РАС раннього віку»	Правильна відповідь на тестове завдання	25 балів
МКР 2	Тестування «Науково-методичні засади роботи з дітьми з РАС дошкільного і молодшого шкільного віку»	Правильна відповідь на тестове завдання	25 балів
МКР 3	Тестування «Стратегічні напрями корекційно-розвивальної роботи з підлітками, юнаками та дорослими з РАС»	Правильна відповідь на тестове завдання	25 балів
МКР 4	Тестування «Основні напрями роботи з сім'ями, які виховують дітей з РАС»	Правильна відповідь на тестове завдання	25 балів

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Форма проведення – письмова: тестові питання закритої та відкритої форми в системі електронного навчання Київського університету імені Бориса Грінченка (в ЕНК «Методичні засади роботи з аутичними дітьми»).

Критерії оцінювання:

Питання першого типу.

У відповіді студента оцінюється правильність відповіді. 10 закритих тестових питань теоретичного рівня – правильна відповідь на кожне питання оцінюється в 1 бал. Максимум 10 балів за правильну відповідь на кожне питання.

Питання другого типу.

У відповіді студента оцінюється вміння критично мислити та здійснювати аналіз проблеми. 5 закритих тестових питань аналітичного рівня – правильна відповідь на кожне питання оцінюється в 3 бали. Максимум 15 балів за правильну відповідь на кожне питання.

Питання третього типу.

У відповіді студента оцінюється орієнтація на знання з курсу (2 бали), обґрунтованість відповіді з опорою на теоретичні знання курсу (2 бали) та творчий підхід до розв'язання завдання (1 бал). 3 відкриті тестові питання, що передбачають вирішення практичного завдання – правильна відповідь на кожне питання оцінюється в 5 балів. Максимум 15 балів за правильну відповідь на кожне питання.

Максимальна кількість отриманих балів на екзамені – 40.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.

1. Дайте сучасне визначення розладів аутистичного спектра.
2. Назвіть діагностичні критерії розладів аутистичного спектра за DSM-V.
3. Назвіть відомі вам теорії аутизму. Коротко охарактеризуйте дві на ваш вибір.

4. Охарактеризуйте історію трансформації поняття «аутизм» від перших досліджень до сучасного розуміння.
5. Назвіть відомі вам основні ідеї ТЕАССН-підходу.
6. Назвіть відомі вам основні поняття теорії Б. Скінера.
7. Назвіть складові функціонального аналізу поведінки.
8. Назвіть відомі вам основні поняття теорії сенсорної інтеграції Дж. Айрес.
9. Назвіть відомі вам основні ідеї підходу DIR/Floortime.
10. Назвіть відомі вам альтернативні підходи та методи допомоги аутичним дітям.
11. Назвіть відомі вам зони організації навчального простору за підходом ТЕАССН.
12. Розкрийте особливості визначення ознак аутизму Л. Каннером та Г. Аспергером.
13. Проаналізуйте особливості психологічної класифікації типів аутистичних порушень Т. Скрипник та О. Нікольської.
14. Розкрийте особливості пояснення причин аутистичного порушення сучасними науковими підходами (теорія функціонування дзеркальних нейронів, генетичні теорії, теорії функціонування мозку, теорія метарепазентацій).
15. Які методи ранньої діагностики ризику формування аутизму вам відомі? У чому переваги та труднощі використання цих методик як превентивного заходу попередження соціальної дезадаптації дітей з аутизмом.
16. Здійсніть огляд методів подолання проблемної поведінки в системі прикладного аналізу поведінки.
17. Охарактеризуйте принципи та прийоми роботи аутичних дітей за програмою ТЕАССН.
18. Охарактеризуйте методи розвитку комунікації дітей з РАС в межах ТЕАССН-підходу.
19. Назвіть відомі Вам рівні функціонального емоційного розвитку дитини за підходом DIR/Floortime.
20. Розкрийте можливості та обмеження методу альтернативної комунікації (обмін комунікативними картками та зображеннями).
21. Охарактеризуйте особливості групової терапії з однолітками в системі роботи з аутичними дітьми.
22. Розкрийте наукове підґрунтя та основні інструменти методу сенсорної інтеграції Дж. Айрес.
23. Проаналізуйте методи подолання проблемної поведінки у підході DIR/Floortime.
24. Проаналізуйте методи підкріплення бажаної поведінки у підході АВА.
25. Розкрийте механізми роботи альтернативних методів допомоги дітям з РАС, що засновані на анімалотерапії.
26. Розкрийте специфіку проявів РАС у підлітковому віці.
27. Назвіть базові принципи статевого виховання осіб з РАС.
28. Охарактеризуйте особливості проявів РАС у дорослому віці.
29. Назвіть основні теми психоосвітньої роботи з батьками, які виховують дитину з РАС, залежно від її віку.
30. Охарактеризуйте основні труднощі, з якими стикаються сиблінги осіб з РАС.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок

C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична картка дисципліни «Методичні засади роботи з аутичними дітьми»

Разом: 120 год., лекції – 28 год., практичні заняття – 14 год., семінарські заняття – 14 год., модульний контроль – 8 год., самостійна робота – 26 год.

Модулі	Модуль I.		Модуль II.			Модуль III			Модуль IV	
Назва модуля	Теоретико-методологічні основи роботи з дітьми з РАС раннього віку		Науково-методичні засади роботи з дітьми з РАС дошкільного і молодшого шкільного віку			Стратегічні напрями корекційно-розвивальної роботи з підлітками, юнаками та дорослими з РАС			Основні напрями роботи з сім'ями, які виховують дітей з РАС	
Кількість балів за модуль	60 (балів)		100 (балів)			77 (балів)			81 (балів)	
Лекції	1	2-3	4	5-6	7-8	9	10-11	12	13	14
Теми лекцій	Теоретичні засади раннього втручання при розладах аутистичного спектра	Характеристика методів роботи з дітьми з РАС раннього віку	Основні напрями формування передумов до шкільного навчання	Порівняльний аналіз підходів до подолання проблемної поведінки	Порівняльний аналіз методів розвитку соціальної взаємодії та комунікації	Характеристика методів розвитку комунікативних навичок у підлітків з РАС	Подолання проблемної поведінки підлітків з РАС	Формування життєвої компетенції осіб з РАС	Стратегія роботи з батьками, що виховують дітей з РАС	Психолого-педагогічний супровід сиблінгів осіб з РАС
Бали за лекції	1 бал	2 бали	1 бал	2 бали	2 бали	1 бал	2 бали	1 бал	1 бал	1 бал
Теми практичних та семінарських занять	Теоретичні засади раннього втручання при розладах аутистичного спектра	Характеристика методів роботи з дітьми з РАС раннього віку	Основні напрями формування передумов до шкільного навчання	Порівняльний аналіз підходів до подолання проблемної поведінки	Порівняльний аналіз методів розвитку соціальної взаємодії та комунікації	Характеристика методів розвитку комунікативних навичок у підлітків з РАС	Подолання проблемної поведінки підлітків з РАС	Формування життєвої компетенції осіб з РАС	Стратегія роботи з батьками, що виховують дітей з РАС	Психолого-педагогічний супровід сиблінгів осіб з РАС
Бали за практичні заняття		10+1 балів			20+2 балів	10+1 балів		10+1 балів	20+2 балів	
Бали за семінарські заняття	10+1 балів		20+2 балів	10+1 балів			10+1 балів		10+1 балів	10+1 балів
Самостійна робота	5 (балів)	5 (балів)	5 (балів)	5 (балів)	5 (балів)	5 (балів)	5 (балів)	5 (балів)	5 (балів)	5 (балів)
Види контролю	Модульний контроль 1 (25 балів)		Модульний контроль 2 (25 балів)			Модульний контроль 3 (25 балів)			Модульний контроль 4 (25 балів)	
Екзамен	40 балів (Розрахунок коефіцієнта: $K = 308/60 = 5,13$)									

8. Рекомендовані джерела

Основна:

1. Скрипник Т. В. Сенсорна інтеграція як підґрунтя цілісного розвитку дітей з аутизмом. *Особлива дитина: навчання і виховання*. Вип. 80(4). 2016. С. 24-31. URL: <http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/18738/>
2. Скрипник Т. В. Феноменологія аутизму. Київ: Видавництво “Фенікс”, 2010. 388 с. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/9001/1/monografiya%20NEW1.pdf>
3. Сухіна І., Риндер І., Скрипник Т. Психологічна модель раннього втручання для дітей з аутизмом: посібник. Київ-Чернівці: «Букрек», 2017. – 192 с. URL: http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/26146/1/T_Skrypnyk_PMRVDA_KSPKIO.pdf
4. Таран О.П. Загальна характеристика дітей з первазивними порушеннями // *Спеціальна педагогіка: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів* / за ред. О.В. Мартинчук. К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2017. С.234-255.

Додаткова:

1. Дубовик М. О. Стратегії статевого виховання підлітків та юнаків з розладами аутистичного спектра. *Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки): збірник наукових праць*. / за ред. О. Гаврилова, В. Синьова. Вип. 13. 2019. С. 61-72. URL: <http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/29552/>
2. Дубовик М. О. Особливості психосексуального розвитку підлітків та юнаків з розладами аутистичного спектра. *Теоретичні і прикладні проблеми психології*. Вип. 2(37). 2015. С. 61-70. ISSN 2219-2654 URL: <http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/27195/>
3. Дубовик М. О. Фактори, що пов'язані з поведінковими проявами сексуальності осіб із розладами аутистичного спектра. *Проблеми сучасної психології: Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України*. Вип. 30. 2015. С. 173-186. URL: <http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/27196/>
4. Максимова Н. Ю. Сімейне консультування : навч. посіб. Київ: ДП «Вид. дім «Персонал», 2011. 304 с. URL: <http://portal.iapm.edu.ua/portal/media/books/4a5429bb-d141-41a2-95ef-156de2e7457e.pdf>
5. Мартинчук О. В., Скрипник Т. В. Алгоритм психолого-педагогічного супроводу учнів молодшого шкільного віку з особливими освітніми потребами. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського*. 2021. Серія: Психологія, 32(71) (2). с. 163-168. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/40108/1/O_Martynchuk_T_Skrypnyk_APPSPSSWS_EN_KSIO.pdf
6. Роговик Л.С. Рівні спілкування в тілесному просторі особистості. *Проблеми сучасної психології*. 2010. Вип. 9. С. 365-374. URL: <http://journals.uran.ua/index.php/2227-6246/article/view/161931/160916>
7. Сільберман С. Що приховує аутизм. Майбутнє нейрорізноманіття. Київ: «Наш Формат». 2021. 512 с.
8. Скрипник Т.В. Моделювання шкільної ситуації як засіб підготовки до навчання дітей з аутизмом: навчально-методичний посібник. Київ : Психологічна думка. 2008. 104 с.
9. Скрипник Т. В., Мартинчук О. В., Супрун Г. В., Криваковська Р. В. Особливості партнерства між фахівцями закладу освіти та батьками дитини з особливими освітніми потребами. *Наукові перспективи: журнал*. 2022. № 6(24). С.514-527. URL: https://www.researchgate.net/publication/362404997_ISSN_print_2708-7530
10. Таран О. П., Лахно А. О. Мотиваційний компонент психологічної готовності майбутніх фахівців спеціальної освіти до навчання дітей з аутизмом. *Інноваційна педагогіка*. 2022. Вип. 47. С. 105-112. URL: <http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2022/47/20.pdf>

11. Таран О.П. Психологічні аспекти порушення мовлення у дітей з аутизмом. *Проблеми сучасної педагогічної освіти. Сер.: Педагогіка і психологія : зб. Статей.* 2014. Вип.2 (43). с. 276-283. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/36053/7/O_Taran_PSPO_43_KSPKIO_IL.pdf
12. Таран О.П. Психологічний супровід батьків дітей з розладами аутистичного спектра: проблеми та перспективи. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 19. Корекційна педагогіка та спеціальна психологія. Зб. наукових праць.* 2016. с. 291-296. URL: <http://elibrary.kubg.edu.ua/18433/>
13. Чайка М. С., Усатенко Г. В., Кривоногова О. В. Теорія та практика використання альтернативної комунікації для осіб з особливими освітніми потребами : навчально-методичний посібник. Київ : ФОП Усатенко Г. В., 2021. 80 с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/inkluzyvne-navchannya/2022/02/22/Navch-metod.posibnyk.Teoriya.ta.praktyka.vykoryst.altern.komunik.dlya.osib.z.OOP.22.02.22.pdf>
14. Чуприков А.П., Хворова Г.М. Розлади спектра аутизму: медична та психолого-педагогічна допомога. Львів: Мс, 2012. 184 с.
15. Скрипник Т. В., Мартинчук О. В. Supporting of Children with Special Needs in Inclusive Environment by the Teachers Collaboration. *Pedagogika*, 138 (2). 2020. С.193-208 URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/32797/1/T_Skrypnyk_O_Martynchuk_Supporting%20of%20Children%20with%20Special%20Needs.pdf

Іншомовні джерела:

1. 'Bina Wicara' application and communication engineering of parents toward autism children / Y Yusria, R Ridwan, D Hariyanto, M Ariska. The 5th Annual Applied Science and Engineering Conference (AASEC 2020) IOP Conf. Series: Materials Science and Engineering 1098 (2021) doi:10.1088/1757-899X/1098/6/062001. (in English). URL: <https://iopscience.iop.org/article/10.1088/1757-899X/1098/6/062001/pdf>
2. Andreou Maria, Skrimpa Vasileia Theory of Mind Deficits and Neurophysiological Operations in Autism Spectrum Disorders: A Review. *Brain Sci.* 2020, 10(6), 393; <https://doi.org/10.3390/brainsci10060393> (in English). URL: <https://www.mdpi.com/2076-3425/10/6/393>
3. Hénault I., Attwood T. The sexual profile of adults with Asperger's syndrome: The need for support and intervention. *Asperger's syndrome and sexuality: From adolescence through adulthood.* 2006. P. 183–192. (in English).
4. Parenting Stress and Social Style in Mothers and Fathers of Children with Autism Spectrum Disorder: A CrossCultural Investigation in Italy and Japan / Michele Giannotti, Sophia Marlene Bonatti , Sanae Tanaka , Haruyuki Kojima Simona de Falco. *Brain Sci.* 2021, 11, 1419. <https://doi.org/10.3390/brainsci11111419> (in English). URL: <https://www.mdpi.com/2076-3425/11/11/1419>
5. Sex/Gender Diferences in Camoufaging in Children and Adolescents with Autism / Henry Wood-Downie, Bonnie Wong, Hanna Kovshof, William Mandy, Laura Hull, Julie A. Hadwin. *Journal of Autism and Developmental Disorders.* № 51, pages1353–1364 (2021) (in English). URL: <https://link.springer.com/content/pdf/10.1007/s10803-020-04615-z.pdf>
6. Theory of Mind Profiles in Children With Autism Spectrum Disorder: Adaptive/Social Skills and Pragmatic Competence /Belen Rosello, Carmen Berenguer, Inmaculada Baixauli, Rosa García, Ana Miranda. *Front Psychol.* 2020; 11: 567401. (in English). doi: [10.3389/fpsyg.2020.567401](https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.567401) URL: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7527531/>

7. Urbano M. Relationships, Sexuality, and Intimacy in Autism Spectrum Disorders / Michael Fitzgerald (Ed.) *Recent Advances in Autism Spectrum Disorders*. 2013. Vol. 1. P. 427–450. (in English).

Додаткові ресурси

- Вануї Мартиросян Як зрозуміти аутизм? Метод ТЕАССН та структурування життя дитини з аутизмом. Інтерв'ю для Громадського радіо. URL: <http://surl.li/cotch>
- Катерина Воробей Як зрозуміти аутизм? АВА-терапія – найстаріша методика роботи з дітьми з аутизмом. Інтерв'ю для Громадського радіо. URL: <http://surl.li/cotcw>
- Наталія Яшуніна Як зрозуміти аутизм? Як методика Floortime впливає на розвиток дітей з аутизмом? Інтерв'ю для Громадського радіо. URL: <http://surl.li/cotco>
- Скрипник Тетяна Як зрозуміти аутизм? При сенсорній дезінтеграції дитині важко себе підтримувати, не те що засвоювати інформацію, а її садять за стіл і починають вчити... Інтерв'ю для Громадського радіо. URL: <http://surl.li/cosnt>

Ресурси для неформальної та інформальної освіти

1. Ясінська Ірина. Робота з дітьми з розладами аутистичного спектру в інклюзивному класі Вебінар (2 год) URL: <https://naurok.com.ua/webinar/roboata-z-ditmi-z-rozladami-autistichnogo-spektru-v-inklyuzivnomu-klasi>
2. Вступ до раннього втручання. Онлайн-курс для фахівців та батьків дітей із порушеннями розвитку. (Сертифікат 20 годин). URL: https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:EarlyIntervention+EI_101+2020/about
3. Морська Лілія Аутичний спектор. Комплексна взаємодія в освітньому процесі (сертифікат – 6/15/30 годин) URL: <https://ruh.com.ua/training/246>
4. Скрипник Т. В. Що таке АУТИЗМ? Виступ у межах програми «5 хвилин серйозно про...». (Благодійний фонд «Зміни одне життя – Україна») URL: <https://www.youtube.com/watch?v=Y3FZnZFjm-k>
5. Скрипник Т. В. Які є характерні прояви аутизму? Виступ у межах програми «5 хвилин серйозно про...». (Благодійний фонд «Зміни одне життя – Україна»). URL: <https://www.youtube.com/watch?v=-TqOilXRdQE>
6. Скрипник Т. В. Психологічні особливості чи аутизм? Виступ у межах програми «5 хвилин серйозно про...» (Благодійний фонд «Зміни одне життя – Україна»). URL: <https://www.youtube.com/watch?v=19UfJ-RZvjY>
7. Недозим І. Міфи про аутизм. Канал «Аутизм INFO». URL: <https://www.youtube.com/watch?v=qwHfpyhAXRM>

ДОДАТКИ

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ І ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

Теоретико-методологічні основи роботи з дітьми з РАС раннього віку

Семінар 1. Теоретичні засади раннього втручання при розладах аутистичного спектра (2год)

Мета: оволодіти теоретичним матеріалом та навичками аналізу та систематизації.

Завдання: здійснити аналіз джерел та визначити:

- 1.Методичні засади діагностики РАС у дітей раннього віку.
- 2.Методичні засади корекції РАС у дітей раннього віку.
- 3.Проблеми діагностики та корекції РАС у дітей раннього віку.

Форма подання: у вигляді презентації.

Методичні рекомендації

1. Опрацювати рекомендовані джерела.
2. Розробити презентацію з одного з питань (або аспекту питання) семінару. Вимоги до 10 слайдів, мінімум тексту, використання схем, розкрити зміст питання.
3. Вказати використані джерела.
4. Надіслати у форматі презентації.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Послідовність	Аргументи щодо підтвердження думок подаються у логічному порядку, що надає цікавості та полегшує спостереження за авторським "баченням".	Аргументи надаються у досить логічному порядку, що дозволяє досить легко прослідкувати авторський хід думок.	Деякі деталі та аргументи подано неочікувано та нелогічно, що відволікає читача та робить есе трохи заплутаним.	Багато деталей або аргументів наведено в неочікуваному або нелогічному порядку, що відволікає читача та робить есе дуже заплутаним.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Експертність	Демонструє достатнє розуміння обраного питання.	Демонструє хороше розуміння обраного питання.	Демонструє добре розуміння частин обраного питання.	Недостатньо розуміє обране питання.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Обов'язкові елементи	Презентація включає всі обов'язкові елементи та додаткову інформацію з посиланнями на опрацьовану літературу.	Презентація включає всі обов'язкові елементи з посиланнями на опрацьовану літературу.	Презентація включає всі елементи, однак вони не розкриті і не обґрунтовані.	Відсутні декілька обов'язкових елементів.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Привабливість / дизайн	Презентація надзвичайно приваблива з	Презентація приваблива з точки зору дизайну, макету та акуратності.	Презентація є досить привабливою,	Презентація оформлена без

	точки зору дизайну, макету та акуратності.		хоча може бути дещо неохайною.	дотримання вимог.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття.
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів

Практичне 1. Характеристика методів роботи з дітьми з РАС раннього віку (2 години)

Мета: оволодіти теоретичним матеріалом та навичками аналізу та систематизації.

Завдання: здійснити аналіз сутності особливостей спілкування особистості на основі теорії М. О. Бернштейна щодо причин виникнення РАС та їх корекції.

Форма подання: у вигляді презентації.

Методичні рекомендації

1. Опрацювати рекомендовані джерела.
2. Опрацювати статтю: Роговик Л.С. Рівні спілкування в тілесному просторі особистості. *Проблеми сучасної психології*. 2010. Вип. 9. С. 365-374. URL: <http://journals.uran.ua/index.php/2227-6246/article/view/161931/160916>
3. Розробити презентацію одного з рівнів за М. О. Бернштейна: окреслити його сутність; особливості його проявів у дітей з РАС; можливі варіанти корекції.
4. Вимоги до презентації – 10 слайдів, мінімум тексту, використання схем, розкрити зміст питання.
5. Надіслати у форматі презентації.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Послідовність	Аргументи щодо підтвердження думок подаються у логічному порядку, що надає цікавості та полегшує спостереження за авторським "баченням".	Аргументи надаються у досить логічному порядку, що дозволяє досить легко прослідкувати авторський хід думок.	Деякі деталі та аргументи подано неочікувано та нелогічно, що відволікає читача та робить есе трохи заплутаним.	Багато деталей або аргументів наведено в неочікуваному або нелогічному порядку, що відволікає читача та робить есе дуже заплутаним.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0

Експертність	Демонструє достатнє розуміння обраного питання.	Демонструє хороше розуміння обраного питання.	Демонструє добре розуміння частин обраного питання.	Недостатньо розуміє обране питання.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Обов'язкові елементи	Презентація включає всі обов'язкові елементи та додаткову інформацію з посиланнями на опрацьовану літературу.	Презентація включає всі обов'язкові елементи з посиланнями на опрацьовану літературу.	Презентація включає всі елементи, однак вони не розкриті і не обґрунтовані.	Відсутні декілька обов'язкових елементів.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Привабливість / дизайн	Презентація надзвичайно приваблива з точки зору дизайну, макету та акуратності.	Презентація приваблива з точки зору дизайну, макету та акуратності.	Презентація є досить привабливою, хоча може бути дещо неохайною.	Презентація оформлена без дотримання вимог.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття.
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				
Всього				11 балів

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

Науково-методичні засади роботи з дітьми з РАС дошкільного і молодшого шкільного віку

Семінар 2-3. Основні напрями формування передумов до шкільного навчання (4 години)

Мета: оволодіти теоретичним матеріалом та навичками аналізу та систематизації.

Завдання: здійснити аналіз джерел та визначити:

1. Методичні засади залучення дитини з РАС дошкільного віку до освітнього процесу.
2. Критерії психологічної готовності до школи та можливі труднощі у навчанні дітей з РАС.
3. Моделювання шкільної ситуації як засіб підготовки до навчання дітей з РАС.
4. Організація інклюзивного середовища відповідно до підходу ТЕАССН.

Форма подання: у вигляді презентації.

Методичні рекомендації

1. Опрацювати рекомендовані джерела.

2. Розробити дві презентації: 1) презентація одного з питань 1-2 (або аспекту питання) семінару; 2) презентація одного з питань 3-4 (або аспекту питання) семінару
3. Вимоги до презентації: 10 слайдів, мінімум тексту, використання схем, розкрити зміст питання.
4. Вказати використані джерела.
5. Надіслати у форматі презентації (2 файли).

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Послідовність	Аргументи щодо підтвердження думок подаються у логічному порядку, що надає цікавості та полегшує спостереження за авторським "баченням".	Аргументи надаються у досить логічному порядку, що дозволяє досить легко прослідкувати авторський хід думок.	Деякі деталі та аргументи подано неочікувано та нелогічно, що відволікає читача та робить есе трохи заплутаним.	Багато деталей або аргументів наведено в неочікуваному або нелогічному порядку, що відволікає читача та робить есе дуже заплутаним.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Експертність	Демонструє достатнє розуміння обраного питання.	Демонструє хороше розуміння обраного питання.	Демонструє добре розуміння частин обраного питання.	Недостатньо розуміє обране питання.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Обов'язкові елементи	Презентація включає всі обов'язкові елементи та додаткову інформацію з посиланнями на опрацьовану літературу.	Презентація включає всі обов'язкові елементи з посиланнями на опрацьовану літературу.	Презентація включає всі елементи, однак вони не розкриті і не обґрунтовані.	Відсутні декілька обов'язкових елементів.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Привабливість / дизайн	Презентація надзвичайно приваблива з точки зору дизайну, макету та акуратності.	Презентація приваблива з точки зору дизайну, макету та акуратності.	Презентація є досить привабливою, хоча може бути дещо неохайною.	Презентація оформлена без дотримання вимог.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				
Всього				11 балів
Оцінювання за два семінари – кожен семінар оцінюється окремо				22 бали

Семінар 4. Порівняльний аналіз підходів до подолання проблемної поведінки (2 години)

Мета: оволодіти теоретичним матеріалом та навичками аналізу і систематизації.

Завдання: здійснити аналіз джерел та визначити:

1. Роль та особистість фахівця при подоланні проблемної поведінки.
2. Переваги та недоліки методу АВА.
3. Методи встановлення норм та правил в житті дитини з РАС.

Форма подання: у вигляді презентації.

Методичні рекомендації

1. Опрацювати рекомендовані джерела.
2. Розробити презентацію одного з питань (або аспекту питання) семінару.
3. Вимоги до презентації: 10 слайдів, мінімум тексту, використання схем, розкрити зміст питання.
4. Вказати використані джерела.
5. Надіслати у форматі презентації.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Послідовність	Аргументи щодо підтвердження думок подаються у логічному порядку, що надає цікавості та полегшує спостереження за авторським "баченням".	Аргументи надаються у досить логічному порядку, що дозволяє досить легко прослідкувати авторський хід думок.	Деякі деталі та аргументи подано неочікувано та нелогічно, що відволікає читача та робить есе трохи заплутаним.	Багато деталей або аргументів наведено в неочікуваному або нелогічному порядку, що відволікає читача та робить есе дуже заплутаним.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Експертність	Демонструє достатнє розуміння обраного питання.	Демонструє хороше розуміння обраного питання.	Демонструє добре розуміння частин обраного питання.	Недостатньо розуміє обране питання.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Обов'язкові елементи	Презентація включає всі обов'язкові елементи та додаткову інформацію з посиланнями на опрацьовану літературу.	Презентація включає всі обов'язкові елементи з посиланнями на опрацьовану літературу.	Презентація включає всі елементи, однак вони не розкриті і не обґрунтовані.	Відсутні декілька обов'язкових елементів.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Привабливість / дизайн	Презентація надзвичайно приваблива з точки зору дизайну, макету та акуратності.	Презентація приваблива з точки зору дизайну, макету та акуратності.	Презентація є досить привабливою, хоча може бути дещо неохайною.	Презентація оформлена без дотримання вимог.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо	Студент не підготовлений до заняття.

	презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	активний на занятті.	
<i>Бали</i>	<i>5 балів</i>	<i>4-3 бали</i>	<i>2-1 бали</i>	<i>0 балів</i>
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				
Всього				11 балів

Практичне 2-3. Порівняльний аналіз методів розвитку соціальної взаємодії та комунікації (4 години)

Мета: оволодіти практичними навичками створення корекційних занять для дітей з РАС.

Завдання 1. Підготуватись до дискусії з наступних питань:

1. Сутність системної корекційно-розвивальної роботи в умовах інтеграційних таборів для сімей, які виховують дітей з РАС.
2. Роль та особистість фахівця.
3. Методичні засади супроводу дитини з РАС.

Форма подання: у вигляді есе.

Методичні рекомендації

1. Опрацювати рекомендовані джерела.
2. Написати есе з обраного питання.
3. Вказати використані джерела.
4. Надіслати у форматі есе.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Позиція автора	Виклад позиції дає чітке та зрозуміле висловлювання позиції автора щодо теми есе.	Виступ дає чітке розуміння позиції автора з даної теми есе.	Виклад думок присутній, але не дає розуміння позиції автора.	Виклад позиції автора відсутній.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Послідовність	Аргументи щодо підтвердження думок подаються у логічному порядку, що надає цікавості та полегшує спостереження за авторським "баченням".	Аргументи надаються у досить логічному порядку, що дозволяє досить легко прослідкувати авторський хід думок.	Деякі деталі та аргументи подано неочікувано та нелогічно, що відволікає читача та робить есе трохи заплутаним.	Багато деталей або аргументів наведено в неочікуваному або нелогічному порядку, що відволікає читача та робить есе дуже заплутаним.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Граматика та орфографія	Студент/ка не допускає помилок в граматиці чи правописі.	Студент/ка робить 1-2 помилки в граматиці чи правописі.	Студент/ка робить 3-4 помилки в граматиці чи правописі.	Студент/ка робить більше 4 помилок в граматиці чи правописі.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо	Студент не підготовлений до заняття

	ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	та добре його презентує, активний на занятті	активний на занятті.	
<i>Бали</i>	<i>5 балів</i>	<i>4-3 бали</i>	<i>2-1 бали</i>	<i>0 балів</i>
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів

Завдання 2. Розробити заняття для дітей з аутизмом для розвитку соціальної комунікації та взаємодії, ґрунтуючись на одному з методів ігрової, арт та кінезотерапії.

Форма подання: у вигляді структурованого опису заняття.

Методичні рекомендації

1. Опрацювати рекомендовані джерела.
2. Розробити заняття для дітей з аутизмом для розвитку соціальної комунікації та взаємодії, ґрунтуючись на одному з методів ігрової, арт або кінезотерапії.
3. Схема заняття: 1) назва, 2) мета, 3) завдання, 4) метод, 5) для кого (вік дітей), б) обладнання та умови, 7) хід проведення, 8) очікувані результати.
4. Вказати використані джерела.
5. Надіслати у форматі структурованого опису.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Розкриття змісту	Творчо та креативно розкрито зміст та структуру методики/технології/гри.	В повному обсязі розкрито зміст та структуру методики/технології/гри.	Зміст та структуру методики/технології/гри розкрито не в повному обсязі.	Не розкрито зміст і структуру методики/технології/гри.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Етапи проведення	Проведення методики/технології/гри перелічено у необхідному порядку покроково. Кожен крок пронумеровано і подано у вигляді окремого завдання.	Проведення методики/технології/гри перераховано в логічному порядку, але кожен крок не пронумеровано та/або не оформлено окремими завданнями.	Етапи проведення методики/технології/гри перераховано, але їх розміщено не в логічному порядку.	Опис проведення методики/технології/гри не містить точного переліку етапів.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Матеріали	Всі матеріали та обладнання чітко та точно описані.	Майже всі матеріали та обладнання чітко і точно описані.	Більшість матеріалів та обладнання точно описані.	Багато матеріалів описано неточно АБО взагалі не описано.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Структурні елементи	Усі структурні елементи чітко описані з усіма відповідними деталями.	Усі структурні елементи чітко описані з відповідними деталями.	Більшість структурні елементи чітко описані з відповідними деталями.	Структурні елементи не описані АБО більшість не має достатньої деталізації.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття,	Студент не підготовлений до заняття.

	на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті	на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	достатньо активний на занятті.	
<i>Бали</i>	<i>5 балів</i>	<i>4-3 бали</i>	<i>2-1 бали</i>	<i>0 балів</i>
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3.

Стратегічні напрями корекційно-розвивальної роботи з підлітками, юнаками та дорослими з РАС

Практичне 4. Характеристика методів розвитку комунікативних навичок у підлітків з РАС (2 години)

Мета: оволодіти теоретичним матеріалом та навичками аналізу та систематизації.

Завдання: здійснити аналіз джерел та визначити:

1. Проблеми підлітків з РАС.
2. Методичні засади роботи з підлітками з РАС.
3. Формування навичок самообслуговування.

Форма подання: у вигляді презентації.

Методичні рекомендації

1. Опрацювати рекомендовані джерела.
2. Розробити презентацію з одного з питань (або аспекту питання) семінару.
3. Вимоги до презентації: 10 слайдів, мінімум тексту, використання схем, розкрити зміст питання.
4. Вказати використані джерела.
5. Надіслати у форматі презентації.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Послідовність	Аргументи щодо підтвердження думок подаються у логічному порядку, що надає цікавості та полегшує спостереження за авторським "баченням".	Аргументи надаються у досить логічному порядку, що дозволяє досить легко прослідкувати авторський хід думок.	Деякі деталі та аргументи подано неочікувано та нелогічно, що відволікає читача та робить есе трохи заплутаним.	Багато деталей або аргументів наведено в неочікуваному або нелогічному порядку, що відволікає читача та робить есе дуже заплутаним.
<i>Бали</i>	<i>1,5</i>	<i>1</i>	<i>0,5</i>	<i>0</i>
Експертність	Демонструє достатнє розуміння обраного питання.	Демонструє хороше розуміння обраного питання.	Демонструє добре розуміння частин обраного питання.	Недостатньо розуміє обране питання.
<i>Бали</i>	<i>1,5</i>	<i>1</i>	<i>0,5</i>	<i>0</i>
Обов'язкові елементи	Презентація включає всі обов'язкові елементи та додаткову інформацію з посиланнями на опрацьовану літературу.	Презентація включає всі обов'язкові елементи з посиланнями на опрацьовану літературу.	Презентація включає всі елементи, однак вони не розкриті і не обґрунтовані.	Відсутні декілька обов'язкових елементів.

<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Привабливість / дизайн	Презентація надзвичайно приваблива з точки зору дизайну, макету та акуратності.	Презентація приваблива з точки зору дизайну, макету та акуратності.	Презентація є досить привабливою, хоча може бути дещо неохайною.	Презентація оформлена без дотримання вимог.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття.
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				
Всього				11 балів

Семінар 5. Подолання проблемної поведінки підлітків з РАС (2 години)

Мета: оволодіти практичними навичками створення корекційних занять для підлітків з РАС.

Завдання: Розробити заняття для підлітків з аутизмом щодо подолання проблемної поведінки.

Форма подання: у вигляді структурованого заняття.

Методичні рекомендації:

1. Опрацювати рекомендовані джерела.
2. Розробити заняття для підлітків з аутизмом щодо подолання проблемної поведінки (зняття емоційної напруги).
3. Схема заняття: 1) назва, 2) мета, 3) завдання, 4) метод, 5) форма проведення (індивідуальна, групова), 6) обладнання та умови, 7) хід проведення, 8) очікувані результати.
4. Вказати використані джерела.
5. Надіслати у форматі структурованого опису заняття.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Розкриття змісту	Творчо та креативно розкрито зміст та структуру методики/технології/гри.	В повному обсязі розкрито зміст та структуру методики/технології/гри.	Зміст та структуру методики/технології / гри розкрито не в повному обсязі.	Не розкрито зміст і структуру методики/технології/гри.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Етапи проведення	Проведення методики/технології/гри перелічено у необхідному порядку покроково. Кожен крок пронумеровано і	Проведення методики/технології/гри перераховано в логічному порядку, але кожен крок не пронумеровано	Етапи проведення методики/технології / гри перераховано, але їх розміщено не в логічному порядку.	Опис проведення методики/технології/гри не містить точного переліку етапів.

	подано у вигляді окремого завдання.	та/або не оформлено окремими завданнями.		
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Матеріали	Всі матеріали та обладнання чітко та точно описані.	Майже всі матеріали та обладнання чітко і точно описані.	Більшість матеріалів та обладнання точно описані.	Багато матеріалів описано неточно АБО взагалі не описано.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Структурні елементи	Усі структурні елементи чітко описані з усіма відповідними деталями.	Усі структурні елементи чітко описані з відповідними деталями.	Більшість структурних елементів чітко описані з відповідними деталями.	Структурні елементи не описані АБО більшість не має достатньої деталізації.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття.
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				
Всього				11 балів

Практичне 5. Формування життєвої компетенції осіб з РАС (2 години).

Мета: оволодіти навичками аналізу відео матеріалу з теми.

Завдання: здійснити аналіз фільму «Рай океану» (2010р.). <http://baskino.me/films/dramy/4246-ray-okeana.html>

Форма подання: у вигляді структурованого аналізу відеокейсу.

Методичні рекомендації:

1. Опрацювати рекомендовані джерела.
2. Переглянути фільм.
3. Здійснити аналіз фільму за наступною схемою: 1) особливості психофізичного розвитку головного героя (в чому вони проявляються); 2) міра соціальної адаптації головного героя (в чому вони проявляються); 3) основні труднощі головного героя (в чому вони проявляються); 4) Особливості взаємодії батька та сина; 5) ваше враження від фільму (емоції, роздуми)
4. Надіслати у вигляді опису.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Позиція	Виклад позиції дає чітко та зрозуміле висловлювання позиції студента щодо переглянутого відеокейсу.	Виклад позиції дає чітко розуміння позиції студента щодо переглянутого відеокейсу.	Виклад думок присутній, але не дає розуміння позиції студента щодо переглянутого відеокейсу.	Позиція автора відсутня.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0

Використання фактів та даних	Кожна думка добре підтверджена кількома відповідними фактами та/або прикладами.	Кожна основна думка адекватно підтверджена відповідними фактами та/або прикладами.	Кожна основна думка підтверджена фактами та/або прикладами, але актуальність деяких з них є сумнівною.	Кожна думка не підтверджена.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Аналіз успіхів та помилок	Студент/ка констатує всі позитивні та/або негативні аспекти переглянутого і висловлює свою позицію, аналізує успіхи та помилки героїв.	Студент/ка констатує позитивні та негативні аспекти переглянутого і висловлює свою позицію, аналізує успіхи та помилки героїв.	Студент/ка констатує деякі позитивні та негативні аспекти переглянутого і висловлює свою позицію.	Студент/ка не висловлює позиції до переглянутого.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Структурні елементи	Усі структурні елементи чітко описані з усіма відповідними деталями.	Усі структурні елементи чітко описані з відповідними деталями.	Більшість структурних елементів чітко описані з відповідними деталями.	Структурні елементи не описані АБО більшість не має достатньої деталізації.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Узагальнення	Студент/ка коротко та лаконічно робить узагальнення.	Студент/ка використовує кілька речень, щоб точно описати, про що йдеться у відео.	Студент/ка точно резюмує більшу частину відео, але має певне непорозуміння.	Студент/ка має значні труднощі щодо узагальнення переглянутого.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття.
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4.

Основні напрями роботи з сім'ями, які виховують дітей з РАС

Семінар 6. Стратегія роботи з батьками, які виховують дітей з РАС (2 години)

Мета: оволодіти навичками аналізу та систематизації.

Завдання: здійснити аналіз одного з питань чи його аспекту:

1. Принципи групової роботи з батьками аутичних дітей.
2. Методи групової роботи з батьками аутичних дітей.
3. Результати та ефективність групової роботи з батьками аутичних дітей.

Форма подання: у вигляді презентації.

Методичні рекомендації

1. Опрацювати рекомендовані джерела.
2. Розробити презентацію з одного з питань (або аспекту питання) семінару.
3. Вимоги до презентації: 10 слайдів, мінімум тексту, використання схем, розкрити зміст питання.
4. Вказати використані джерела.
5. Надіслати у форматі презентації.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Послідовність	Аргументи щодо підтвердження думок подаються у логічному порядку, що надає цікавості та полегшує спостереження за авторським "баченням".	Аргументи надаються у досить логічному порядку, що дозволяє досить легко прослідкувати авторський хід думок.	Деякі деталі та аргументи подано неочікувано та нелогічно, що відволікає читача та робить все трохи заплутаним.	Багато деталей або аргументів наведено в неочікуваному або нелогічному порядку, що відволікає читача та робить все дуже заплутаним.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Експертність	Демонструє достатнє розуміння обраного питання.	Демонструє хороше розуміння обраного питання.	Демонструє добре розуміння частин обраного питання.	Недостатньо розуміє обране питання.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Обов'язкові елементи	Презентація включає всі обов'язкові елементи та додаткову інформацію з посиланнями на опрацьовану літературу.	Презентація включає всі обов'язкові елементи з посиланнями на опрацьовану літературу.	Презентація включає всі елементи, однак вони не розкриті і не обґрунтовані.	Відсутні декілька обов'язкових елементів.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Привабливість / дизайн	Презентація надзвичайно приваблива з точки зору дизайну, макету та акуратності.	Презентація приваблива з точки зору дизайну, макету та акуратності.	Презентація є досить привабливою, хоча може бути дещо неохайною.	Презентація оформлена без дотримання вимог.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття.
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				
Всього				11 балів

Практичне 6. Стратегія роботи з батьками, які виховують дітей з РАС (4 години)

Мета: оволодіти навичками аналізу і систематизації та практичними навичками до планування бесіди з батьками аутичної дитини.

Завдання: розробити структуру первинного інтерв'ю (першої зустрічі) батьків аутичної дитини (раннього, дошкільного, старшого шкільного, молодшого шкільного, підліткового, юнацького віку). Вік дитини на ваш вибір. Запропонувати перелік орієнтовних питань до батьків.

Форма подання: у вигляді структурованого опису, есе.

Методичні рекомендації

1. Опрацювати рекомендовані джерела.
2. Розробити структуру первинного інтерв'ю, тобто визначити мінімум 3 тематичні блоки опитування.
3. Запропонувати перелік орієнтовних питань, розподілених відповідно виділених вами блоків, щодо первинного інтерв'ю з батьками аутичної дитини (раннього, дошкільного, старшого шкільного, молодшого шкільного, підліткового, юнацького віку). Вік дитини на ваш вибір.
4. Вимоги 15-10 питань. Обґрунтувати відповідь.
5. Надіслати у форматі структурованого опису.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Інформація	Вся представлена інформація чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, була чіткою та точною, але не була ретельно підбраною.	Інформація була не чіткою.
<i>Бали</i>	2	1	0,5	0
Послідовність	Аргументи щодо підтвердження думок подаються у логічному порядку, що надає цікавості та полегшує спостереження за авторським "баченням".	Аргументи надаються у досить логічному порядку, що дозволяє досить легко прослідкувати авторський хід думок.	Деякі деталі та аргументи подано неочікувано та нелогічно, що відволікає читача та робить есе трохи заплутаним.	Багато деталей або аргументів наведено в неочікуваному або нелогічному порядку, що відволікає читача та робить есе дуже заплутаним.
<i>Бали</i>	2	1	0,5	0
Узагальнення	Студент/ка коротко та лаконічно робить узагальнення.	Студент/ка використовує кілька речень, щоб точно описати, про що йдеться у фільмі.	Студент/ка точно резюмує більшу частину фільму, але має певне непорозуміння.	Студент/ка має значні труднощі щодо узагальнення змісту фільму.
<i>Бали</i>	2	1	0,5	0
Експертність	Демонструє достатнє розуміння.	Демонструє хороше розуміння.	Демонструє часткове розуміння.	Недостатньо розуміє.
<i>Бали</i>	2	1	0,5	0
Граматика та орфографія	Студент/ка не допускає помилок в граматиці чи правописі.	Студент/ка робить 1-2 помилки в граматиці чи правописі.	Студент/ка робить 3-4 помилки в граматиці чи правописі.	Студент/ка робить більше 4 помилок в граматиці чи правописі.
<i>Бали</i>	2	1	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				

Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття.
<i>Бали</i>	<i>10-9 балів</i>	<i>8-6 бали</i>	<i>5-3 бали</i>	<i>2-0 балів</i>
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				2 бал
Всього				22 балів

Семінарське 7. Психолого-педагогічний супровід сиблінгів осіб з РАС (2 години)

Мета: оволодіти теоретичним матеріалом та навичками аналізу та систематизації.

Завдання: здійснити аналіз джерел та визначити:

1. Сімейні ролі сім'ї, яка виховує аутичну дитину.
2. Аутизм як феномен сімейної системи.
3. Роль сиблінгів в сім'ї, яка виховує аутичну дитину.
4. Шляхи психологічної допомоги сиблінгами осіб з РАС.

Форма подання: у вигляді есе.

Методичні рекомендації

1. Опрацювати рекомендовані джерела.
2. Окреслити можливі труднощі сиблінгів дітей з РАС та запропонувати шляхи подолання цих труднощів.
3. Вказати використані джерела.
4. Надіслати у форматі структурованого опису.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Позиція автора	Виклад позиції дає чітке та зрозуміле висловлювання позиції автора щодо теми.	Виступ дає чітке розуміння позиції автора з даної теми.	Виклад думок присутній, але не дає розуміння позиції автора.	Виклад позиції автора відсутній.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Послідовність	Аргументи щодо підтвердження думок подаються у логічному порядку, що надає цікавості та полегшує спостереження за авторським "баченням".	Аргументи надаються у досить логічному порядку, що дозволяє досить легко прослідкувати авторський хід думок.	Деякі деталі та аргументи подано неочікувано та нелогічно, що відволікає читача та робить есе трохи заплутаним.	Багато деталей або аргументів наведено в неочікуваному або нелогічному порядку, що відволікає читача та робить есе дуже заплутаним.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Узагальнення	Студент/ка коротко та лаконічно робить узагальнення.	Студент/ка використовує кілька речень, щоб точно описати, про що йдеться у статті.	Студент/ка точно резюмує більшу частину статті, але має певне непорозуміння.	Студент/ка має значні труднощі щодо узагальнення статті.

<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Граматика та орфографія	Студент/ка не допускає помилок в граматиці чи правописі.	Студент/ка робить 1-2 помилки в граматиці чи правописі.	Студент/ка робить 3-4 помилки в граматиці чи правописі.	Студент/ка робить більше 4 помилок в граматиці чи правописі.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
<i>Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)</i>				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття
<i>Бали</i>	<i>5 балів</i>	<i>4-3 бали</i>	<i>2-1 бали</i>	<i>0 балів</i>
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів